

Trastorns de conducta pertorbadora en infants

10/2007 - Psicologia. Una doctoranda de la UAB ha estudiat de manera prospectiva els trastorns de conducta pertorbadora en 227 nens de diverses escoles de Catalunya. La conclusió a què ha arribat ha estat que els nens que als 3 anys presenten més problemes de comportament, als 8 anys tenen més probabilitat de sofrir trastorns de conducta pertorbadora, depressió i ansietat.

Foto Flickr.

Els objectius de l'estudi són dos: primer, conèixer l'estabilitat temporal dels trastorns de conducta pertorbadora i la seva repercussió emocional, afectiva i acadèmica, a partir d'una mostra de nens preescolars ($n=227$) que als 3 anys presentaven factors de risc de problemes conductuals i emocionals i, segon, conèixer la capacitat predictiva de la PBCL (Preschool Behavior Checklist de McGuire i Richman, 1986) per als trastorns de conducta pertorbadora. En l'estudi hi van participar 7 escoles de la Comarca d'Osona.

L'estudi consta de dues fases; la primera, quan els nens cursaven P-3, els mestres van avaluar els seus alumnes amb l'instrument de cribatge de trastorns emocionals i conductuals: PBCL. La segona fase, al cap de 5 anys, els pares i els mestres van avaluar els mateixos nens/es a partir d'instruments dimensionals (CBCL/TRF) i criterials (CSI-4, pares/mestres) i els mateixos alumnes es van autoavaluar pel que fa a capacitats cognitives, depressió i ansietat.

En relació al primer objectiu, s'esperava constatar que els nens detectats pels mestres als 3 anys presentarien puntuacions més altes en totes les dimensions i criteris diagnòstics que avaluen els trastorns de conducta pertorbadora, així com també en relació a la simptomatologia internalitzant (depressió, ansietat, etc.) als 8 anys, tant en les informacions dels pares, dels mestres i en l'autoinforme. D'altra banda, també es va considerar que aquests alumnes mostrarien valors més baixos en llenguatge, raonament, càlcul i un QI global més baix.

Pel que fa al segon objectiu, s'esperava observar que les puntuacions dels diferents factors de la PBCL; problemes de conducta, dificultats en les relacions socials, concentració/activitat i dificultats emocionals, permetrien predir la presència de dimensions psicopatològiques i categories diagnòstiques referides a trastorns de conducta.

Els resultats ens assenyalen que els nens detectats pels mestres amb factors de risc de problemes conductuals i/o emocionals als 3 anys, passats 5 anys, presentaven simptomatologia de trastorns de conducta pertorbadora en les avaluacions dels pares i dels mestres. La categoria diagnòstica més observada va ser la del TDA-H (Trastorn per Dèficit d'Atenció-Hiperactivitat). Pel que fa a la simptomatologia internalitzant, també es va trobar un índex més alt en els nens que mostraven les característiques de comportament problemàtic als 3 anys. En aquest cas, els mestres foren els millors avaluadors d'aquesta simptomatologia. Al referir-nos a les avaluacions fetes pels mateixos alumnes, es va trobar que els nens detectats precoçment s'autoavaluaven com més ansiosos i, sobretot, com més depressius. Finalment, com s'esperava, aquests nens van obtenir valors inferiors en les aptituds escolars.

Per últim, vam trobar que els alumnes que puntuaven en el factor de problemes de conducta als 3 anys, tenen 1,5 més de possibilitats que els seus companys de presentar problemes de conducta a l'escola i 1,3 més de possibilitats de presentar-ne a casa i/o a l'escola 5 anys més tard. Els nens que els mestres descriuen com a inhibits, introvertits, etc. als 3 anys, es a dir que puntuen el factor de relacions socials, tenen 1,8 més de possibilitats de presentar trastorn de conducta a casa al cap de 5 anys.

Joaquima Planella

Departament de Psicologia Clínica i de la Salut

Universitat Autònoma de Barcelona

Tesi: "Estudi prospectiu de trastorns de conducta pertorbadora", dirigida per Ma. Claustré Jané i Ballabriga i Ferran Viñas i Poch i l'legida per Joaquina Planella i Morató el 28 de juny de 2007 a la Facultat de Psicologia.